

9 Οκτωβρίου 2016

Τά μηνύματα (διήγημα) π. Σταύρου Τρικαλιώτη

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

π. Σταύρου Τρικαλιώτη

Ένα αλλόκοτο φθινοπωρινό πρωινό ξημέρωσε σ' ένα μικρό άκριτικό νησί. Ένας πρώην ναυτικός αναμένει τό πολύτιμο μήνυμα. Καλό ή κακό, ούτε κι ο ίδιος γνωρίζει. Τό καλοκαίρι τό λουσμένο στό άπλετο φώς, μέ τίς όμορφες, ξένοιαστες καί ζεστές μέρες του, πέρασε άνεπιστρεπτί.

Τά πρωτοβρόχια έκαναν αίφνιδιαστικά τήν εμφάνισή τους. Άπό τά βαθιά χαράματα έχει αρχίσει νά πέφτει ένα μονότονο ψιλόβροχο, πού δέν λέει νά σταματήσει. Οί νησιώτες παρατηροῦν μέσα άπό τά παραθύρια τους μιά έλαφριά θαλασσοταραχή πού σηκώθηκε γύρω στό τό μεσημεράκι. Ίσως νά 'ναι τό προμήνυμα μιās αναμενόμενης κακοκαιρίας. Οί παλαιότεροι έχουν έπιστρατεύσει τήν πείρα τους καί προβαίνουν σέ μετεωρολογικές προβλέψεις. Οί περισσότεροι συμφωνοῦν ότι ό καιρός σταδιακά θά έπιδεινωθεϊ.

Τά βουνά τά έκρυσε ή καταχνιά καί ούτε πού τά διακρίνεις. Ήδη ένα έλαφρό άεράκι έφερε μιά ψυχρούλα. Ή θερμοκρασία κατέβηκε πέντε βαθμούς Κελσίου. Ήρθανε, λέει, κρύες μάζες άέρος άπό τήν Ούκρανία. Για φαντάσου, άπό τήν Ούκρανία! Οί γριές έγκατέλειψαν τίς αύλές καί μπήκαν θορυβημένες στά σπίτια. Όλο για τόν καιρό τίς άκούς νά μιλοῦν καί νά έκθέτουν κι εκείνες τίς βαθυστόχαστες γνώμες τους, πού τίς έμπλουτίζουν μέ όσα άκοῦν στό βραδινό δελτίο καιροῦ.

Οί καρδιές τῶν ανθρώπων ακολουθοῦν τίς καιρικές μεταβολές. Έχασαν τήν καλοκαιρινή τους εύθυμία καί μελαγχολοῦν κι αυτές, κάνοντας παρέα στήν

γενικότερη κατήφεια τοῦ φθινοπωρινοῦ τοπίου. Μαυρίζει ἡ καρδιά τους, ὅπως μαῦρο εἶναι τό σμῆνος τῶν πουλιῶν πού πετοῦν πάνω ἀπό τήν θάλασσα καί γίνονται ἕνα μέ τά γκριζόμαυρα σύννεφα πού σκέπασαν τόν οὐρανό.

Πρόωρα ἦρθε φέτος ὁ χειμώνας στό μικρό μας νησί. Ἡ νύχτα πλησιάζει μέ ἄγριες διαθέσεις. Οὔτε πού καταλάβαμε τό ἡλιοβασίλεμα σήμερα. Ἕνας αἰφνιδιαστικός δυνατός ἄνεμος τ' ἀναστατώνει ὅλα. Οἱ γυναῖκες μέσα στή νυχτιά τρέχουν σάν μαῦρες σιλουέτες νά προστατευτοῦν στά φτωχοκάλυβά τους.

Τί μονότονη καί βαριά πού εἶναι τούτη ἡ νύχτα, Θεέ μου! Τί ἀπελπισία γεννᾷ μέσα στήν ψυχή μας! Κι αὐτό τό πυκνό σάν κατράμι σκοτάδι, δίχως τήν παρηγοριά τοῦ φεγγαρόφωτου, ἐκσφενδονίζει δυνατές σουβλιές στά σωθικά μας. Μέχρι καί ὁ ἀέρα μυρίζει ἀπόψε ἀποπνικτικά καί μᾶς ἀπωθεῖ. Παντοῦ «Ἐρημιά» κι «Ἐγκατάλειψη».

Κανένας δέν κυκλοφορεῖ στά σοκάκια τῆς γραφικῆς μας πολίχνης. Μόνο τά φῶτα, πού ἄναψαν ἀπό νωρίς στά φτωχικά σπιτάκια τῶν νησιωτῶν, δίνουν ἕναν ἐλάχιστο τόνο αἰσιοδοξίας. Ἡ σκέψη τοῦτες τίς ὥρες ἀγριεύει, χωρίς νά τό καταλάβεις. Μοναδική μας παρηγοριά, πού ἀπαλύνει κάπως τήν βαρυθυμία μας, εἶναι οἱ ὁμορφες ἀναμνήσεις περασμένων φθινοπωρινῶν βραδιῶν στό νησί μας. Τά γλυκά ἐκεῖνα φθινόπωρα πού ἔμοιαζαν μέ καλοκαίρι. Τότε πού τά παιδιά ἔπαιζαν μέχρι ἄργά στίς γειτονιές κ οἱ γριές καί οἱ νιές δέν σταμάταγαν τό κουβεντολόι μέχρι ἄργά τό βράδυ.

Μιά κρυφή ἐλπίδα σιγοκαίει μέσα μας ὅτι θά ξανάρθουν τά ὁμορφα ἐκεῖνα φθινόπωρα. Μέ τό φθινόπωρο, ὅμως, δέν μπορεῖ νά τά βάλει κανείς. Ποτέ δέν εἶσαι σίγουρος τί θά σοῦ προκύψει. Ὅπως μᾶς λέει καί ὁ Γρηγόρης Ξενόπουλος: «Τό φθινόπωρο εἶναι λιγάκι ὑπουλο. Προσποιεῖται τό καλοκαίρι, ἀλλά κατά βάθος εἶναι χειμώνας».

Ξημέρωσε, ἐπιτέλους, ἀλλά ὁ ἥλιος δέν λέει ν' ἀνατείλει! Ξύπνησε σήμερα μαχμουρλής. Τί τσιγκούνης! Μέ τό ζόρι ἴσα ἴσα πού φαίνεται κρυμμένος πίσω ἀπό τόν κατάμαυρο οὐρανό. Πῶς νά θερμάνει τό νεκρικό τοῦτο τοπίο; Μόνο τά πράσινα βουνά, πού φαίνονται στά δυτικά τοῦ νησιοῦ μας, δίνουν ἕνα τόνο χαρᾶς.

Ὁ ἄνθρωπος, ὅμως, ἐλπίζει. Πρέπει νά ἐλπίζει. Νά ἔχει τή βεβαιότητα ὅτι «θαρθοῦν μηνύματα πολλά καί ὠραῖα». Μηνύματα πού θά μᾶς χαροποιήσουν καί θά θερμάνουν τίς κρύες μας καρδιές. Ἦδη αὐτή ἡ πίστη σέ καλύτερες μέρες πού θάρθουν, μᾶς διασώζει ἀπό τόν ψυχικό ὄλεθρο καί μᾶς ζωογονεῖ. Ζοῦμε μέ τό βλέμμα προσηλωμένο στό ὄραμα καλύτερων ἡμερῶν, κατά πῶς λέει κι ὁ ποιητής:

Μά πίσω από τόν έφήμερο χειμώνα
Πίσω από κάθε σύννεφο, τήν πλάση
μυρίζεται ή γαλήνη. Έρχεται ό ήλιος
καί ζωογονεί τήν κτίση, ένω διαλύεται
κ' ή πιό άγρια συννεφιά. *

Πέρασε κι αύτή ή μέρα χωρίς νά τό καταλάβουμε. Δύσκολα, αλλά πέρασε. Η μικρή μας πολιτεία βρήκε τούς ρυθμούς της θέλοντας και μή. Όπως και νά τό κάνεις, ή ζωή έχει τή γλύκα της και στή βροχή και στό κρύο. Έχει τίς χάρες της.

Σέ όρισμένα σπιτάκια βιάστηκαν ν' ανάψουν τά πρώτα τζάκια. Οί οίκογένειες μαζεύτηκαν γύρω από τήν έστία και οί γιαγιάδες άρχισαν μέ περίσσεια χαρά νά διηγούνται στά έγγονάκια τους τίς όμορφες παλιές ιστορίες. Τά μικρά άρχίζουν σιγά σιγά νά χασμουριούνται και πάνε σάν πουλάκια νά κοιμηθούν γλυκά.

Η μητέρα θά άποτελειώνει τό τελευταίο συγύρισμα στήν κουζίνα και ό πατέρας, άφοϋ ζεστάνει τήν καρδιά του μέ τό τελευταίο ποτηράκι κρασί, θά παραδοθεϊ στόν εύεργετικό ύπνο «είς άνάπαυσιν τής πολυμόχθου σαρκός του». Τελευταία θά πάει για ύπνο και ή μητέρα, άφοϋ πρώτα σκεπάσει καλά καλά τά παιδάκια της και τούς δώσει τό βραδινό άπαλό φιλί της.

Έξω έπικρατεί άπόλυτη σιγή. Μόνο ό άγέρας άκούεται πού και πού και χτυπάει τά παραθυρόφυλλα, πού έχουν ξεχαστεί άνοιχτά, καθώς και τό τσοπανόσκυλο από τήν άπέναντι στάνη στήν άκρια του χωριού.

Θά έρθουν άραγε καλύτερες μέρες; Θά φάνε γλυκό ψωμί οί φτωχοί φαμελίτες; Θά δώσουν τά σπαρτά τούς καρπούς τους στόν καιρό τους ή θά έρθει ένας βαρύς κι έκδικητικός χειμώνας, πού θά τά σαρώσει όλα; «Ό,τι είναι νά έρθει, άς έρθει, καλοδεχούμενο», συλλογίστηκε ή μητέρα κι έκανε τόν σταυρό της πριν κοιμηθεϊ. «Έχει ό Θεός! Θά τά καταφέρουμε και πάλι» και μέ αυτές τίς σκέψεις παραδόθηκε σέ ένα γλυκό κι έλαφρύ ύπνο.

Έξω δέν άκούγεται τίποτα. Όλα τά φώτα του χωριού έχουν σβήσει. Μόνο στό σπιτάκι του κυρ- δάσκαλου, του Φώτη, έχει ακόμα φώς. Τό συνηθίζει τά βράδια νά μένει μέχρι άργά και νά γράφει. Τί νά γράφει άραγε; Ίσως για τούς καημούς, τίς έλπίδες και για τά όνειρα των ανθρώπων τής μικρής μας πόλης. Ίσως νά θυμάται αυτούς πού έφυγαν άπ' τή ζωή ή τά παιδιά πού πέρασαν από τά χέρια του τόσα και τόσα χρόνια ή τήν γυναίκα του, πού κοιμήθηκε νέα στήν κατοχή και δέν πρόλαβε νά του κάνει παιδιά πού τόσο πολύ λαχταρούσε. Από τότε ένιωθε σάν δικά του παιδιά τά παιδιά όλου του κόσμου.

Άντε κυρ-δάσκαλε.

Πήγαινε κι έσύ νά κοιμηθεϊς. Άργησες πολύ άπόψε πάλι. Σέ παρέσυραν τά γραφτά σου. Οί μαθητές σου θά σέ περιμένουν αύριο και σέ θέλουν ξεκούραστο.

Καληνύχτα...

Άγια Παρασκευή Όκτώβριος 2016

Ύ. Γ. Τό διήγημα είναι έμπνευσμένο από τό ποίημα: Τά μηνύματα, τοῦ Τάκη Παπατσώνη

(Άπό τή Συλλογή «ΕΚΛΟΓΗ Α΄, URSA MINOR, ΕΚΛΟΓΗ Β΄», Έκδ. ΙΚΑΡΟΣ Άθήνα 1988).

*Νικηφόρου Βρεττάκου, Τά ποιήματα, τ. Α΄, σ. 81, έκδ. Τρία φύλλα, 1984 , (Τό ταξίδι τοῦ Άρχαγγέλου)

Πηγή:synodoiporia.gr